

SEAT No. _____

SARDAR PATEL UNIVERSITY

[36N]

University Examination

B.A. Semester - 1

Time: 10:00 AM TO 12:30PM Course Code: UA01MISAN01

Date: 06/12/2023 બુદ્ધચરિત્તમ - સર્ગ - ૩ અશ્વઘોષ: Marks : 50

પ્રશ્ન -૧ નીચે આપેલા બહુ વિકલ્પીયની સાચી વિકલ્પ પસંદ કરો. (10)

૧. બુદ્ધચરિત મહાકાવ્યના વીજા સર્ગનું નામ શું છે ?
(અ) બુદ્ધત્વ પ્રાપ્તિ (બ) અંતપુર વિકાર (ક) સંવેગીત્વત્તિ (ડ) અંતપુર વિલાપ
૨. "બુદ્ધચરિત" કેવા પ્રકારનું કાવ્ય છે ?
(અ) સ્તોત્ર કાવ્ય (બ) ખંડકાવ્ય (ક) મહાકાવ્ય (ડ) લઘુકાવ્ય
૩. અશ્વઘોષ કયાંના નિવાસી હતા ?
(અ) વિદર્ભ (બ) ત્રિગર્ત (ક) સાકેત (ડ) ઉજ્જૈન
૪. બુદ્ધચરિત મહાકાવ્યની મુખ્ય રસ કયો છે ?
(અ) વીર (બ) શૃંગાર (ક) શાંત (ડ) કરુણ
૫. સિદ્ધાર્થની માતાનું નામ શું હતું ?
(અ) લાવણ્યવતી (બ) ગુણવતી (ક) શોભાદેવી (ડ) માયાદેવી
૬. કુમારના રથને કેટલા અશ્વો જોડેલા હતા ?
(અ) દણ (બ) ચાર (ક) બે (ડ) પાંચ
૭. કુમાર નગરચર્યા દરમ્યાન કુલ કેટલાં દશ્યો જુએ છે ?
(અ) બે (બ) દણ (ક) ચાર (ડ) એક
૮. બુદ્ધચરિતના વીજા સર્ગના એક થી બાસઠ શ્લોક કયા છંદના છે ?
(અ) વંશસ્થ (બ) આર્યા (ક) ઉપજાતિ (ડ) રુચિરા
૯. દેવી કુમાર ગૌતમને સંસાર વિરક્ત કરવા સૌપ્રથમ કોનું સર્જન કરે છે ?
(અ) રોગી માણસ (બ) મૃત માણસ (ક) વૃદ્ધ માણસ (ડ) અંધ માણસ
૧૦. અશ્વઘોષે આમાંથી કયા રૂપકની રચના કરી છે ?
(અ) શારિપુત્ર પ્રકરણમ (બ) વિક્રમોર્વશીયમ (ક) સ્વપ્નવાસવદત્તમ (ડ) મૃચ્છકટિકમ

પ્રશ્ન -૨(અ) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે શ્લોકોની અનુવાદ કરો.

(૬)

- ૧ પ્રત્યંગહીનાન્વિકલેન્દ્રિયાંશ્ચ જીણતિરાદીનકૃપણાંશ્ચ ભિક્ષુઃ ।
તતઃ સમુત્સાર્ય પરેણ સામ્નાઃ શોભાં પરાં રાજપથસ્ય ચક્ષુઃ ॥
- ૨ તતઃ સ જામ્બૂનદભાણ્ડભૂદભિર્યુક્તં ચતુર્ભિર્નિભૂતૈસ્તુરંગેઃ ।
અક્લીબ વિદ્વદ શુચિરશિમધારં હિરણ્યમયં સ્યન્દનમારુરોહઃ ॥
- ૩ સ્થૂલોદરઃ શ્વાસચલચ્છરીરઃ સ્ત્રસ્તાંસબાહુઃ કૃશપાણ્ડુગાત્રઃ ।
અમ્બેતિ વાચં કરુણં બ્રુવાણઃ પરં સમાશ્રિત્ય નરઃ કઃ ણઃ ॥

૪. ઇયં ચ નિષ્ઠા નિયતાં પ્રજાનાં પ્રમાદ્યતિ ત્યક્તભયશ્ચ લોકઃ ।

મનાસિ શઙ્કે કઠિનાનિ નૃણાં સ્વસ્થાસ્તથા ત્યધ્વનિ વર્તમાનાઃ ॥

પ્રશ્ન -૨ (બ) નીચેનામાંથી કોઈપણ એક વાક્ય સ-સંદર્ભ સમજાવો . (૪)

૧. ગચ્છેતિ યાજ્ઞાપયતિ સ્મ વાચા સ્નેહાન્ન ચૈનં મનસા મુમોચ ।

૨. ધન્યાસ્ય માર્યેતિ શનૈરવોચઞ્શુદ્ધૈ મનોભિઃ ક્ષલુ નાન્ય ભાવાત ।

પ્રશ્ન - ૩ મહાકાવ્યનાં લક્ષણો આપી બુદ્ધચરિતમનું મહાકાવ્ય તરીકે મૂલ્યાંકન કરો. (૧૦)

અથવા

બુદ્ધચરિતમના વીજા સર્ગનો કથાસાર આપો તેનું રસદર્શન કરાવો .

પ્રશ્ન - ૪ બુદ્ધચરિતમનું મૂળ કથાનક દર્શાવી અશ્વઘોષે તેમાં કરેલાં પરિવર્તનો ચર્ચા .

અથવા

(૧૦)

અશ્વઘોષની કાવ્ય શૈલીની વિશેષતાઓ ચર્ચા .

પ્રશ્ન - ૫ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે વિશેષ ટૂંકનોંધ લખો.

(૧૦)

૧. અશ્વઘોષનું જીવન.

૨. નગરચર્ચા કરતા સિદ્ધાર્થને નિહાળવાની નગર સ્ત્રીઓની ઉત્સુકતા

૩. રાજા શુદ્ધોદનનું પાત્ર .

૪. અશ્વઘોષની કૃતિઓ.